

Gislaveds kommun
kommunen@gislaved.se

2019-02-05
1 (20)
Dnr 405-2018:7006

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Töråsskolan i Gislaveds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Töråsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna en framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Töråsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp att alla elever oavsett könstillhörighet, har samma förutsättningar att lära och utvecklas. I detta ingår att följa upp vilket innehåll och vilka arbetsformer som undervisningen bedriver utifrån ett könsperspektiv.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 7 juni 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:7006) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens kvalitetsbedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på utvecklingsprocesser. Utredningen visar att det finns en organisation på skolan som stödjer lärarna i arbetet med att utveckla undervisningen. Granskningen visar vidare att rektorn leder ett visst jämställdhetsarbete men att rektorn inte följer upp om flickor och pojkar ges samma förutsättningar i utbildningen.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Uppföljning, analys och åtgärder

Granskningen av Töråsskolan visar att rektorn har ett strukturerat och långsiktigt arbete när det gäller att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat samt skolans arbete med normer och värden.

Vid intervju med rektorn samt av inskickat material framgår att rektorn analyserar såväl kunskapsresultat som resultat från värdegrundsarbete, dels genom skolans digitala lärplattform, dels inför skolans elevhälsomöten där klasslärare och elevhälsan deltar. Det framgår att rektorn i alla ämnen också gör analyser på klassnivå. Lärarna bekräftar detta och säger att de, efter rektorns sammanställning, får titta på diagram över resultaten för varje klass och ämne och att de på personalmöten analyserar resultaten tillsammans. Den analysen har dels lett till pedagogiska diskussioner om hur eleverna ska nå målen i framförallt engelska och svenska, dels att arbete med bedömning i Svenska som andraspråk har blivit ett av skolans prioriterade arbetsområden för det här läsåret, säger lärarna.

Rektorn uppger i inskickat material att hen går igenom resultaten från de nationella proven varje terminsstart och att analysen av föregående läsårs resultat ligger till grund för innevarande läsårs kompetensutvecklingsplan. Förra läsårets analys har lett till att rektorn beslutat att skolans prioriterade mål innevarande läsår bland annat handlar om att undervisningen för skolans flerspråkiga elever ska effektiviseras genom ökad kunskap hos lärarna om skillnaden mellan ämnena Svenska och Svenska som andraspråk, samt kompetensutveckling om bedömning och betygssättning. En annan förändring som analysen lett fram till är att Töråsskolan nu arbetar med värdegrundsarbete utifrån nya ordningsregler och en förändrad likabehandlingsplan, säger rektorn. Ytterligare exempel på förändring som analysen av värdegrundsarbetet lett till är de rastvärdar som skolan tillsatt. Det framgår i skolans likabehandlingsplan, "Töråsskolans aktiva åtgärder- mot diskriminering", samt vid intervju med lärare och rektor att skolan har rastvärdar som ska främja lek och relationer genom rörelselekar, samarbetsövningar, och gemenskasfrämjande lekar. Dessa lekar är ibland lärarstyrda och ibland elevstyrda.

Lärarna säger att det i skolans likvärdighetsplan framgår att skolans personal arbetar i fyra steg för att identifiera och analysera eventuella hinder och risker för diskriminering, ta fram åtgärder och slutligen utvärdera sitt arbete. Lärarna ger exempel på att detta arbete hittills har inneburit att de arbetat med framtagande av diskrimineringsplanen, förhållningssätt kring språkbruk i förskoleklassen där de tagit hjälp av eleverna i årskurs sex, samt ett gemensamt förhållningssätt om att inte ge läxor till eleverna. Frånvaro av läxor handlar om likvärdighet för eleverna eftersom alla inte har samma förutsättningar att få hjälp hemifrån, säger intervjuade lärare.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet så att lärarna får förutsättningar att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra.

Lärare säger i intervju att de har pedagogiska diskussioner varannan vecka på personalkonferenserna. De säger att det finns en tydlig struktur från rektorn som anger vilka frågor personalen ska behandla. Rektorn uppger att hen begär in anteckningar från personalkonferenserna som rektorn sedan ger respons på om inte hen själv deltar på mötena. De nuvarande frågorna som behandlas på mötena är betyg och bedömning samt arbete i skolans digitala lärplattform. På mötena det innevarande läsåret har lärarna bland annat tagit upp enskilda elevärenden och diskuterat positiva förändringar utifrån olika arbetsmetoder, säger lärarna. Lärarna säger vidare att rektorn även leder det pedagogiska arbetet genom att hålla i personalens gemensamma arbetsplatsträffar där de bland annat får lästips om pedagogisk litteratur. Rektorn har också veckoinformation på måndagar där lärarna blir uppdaterade om vad som händer i kommunen.

Rektorn säger att det finns två förstelärare på skolan som, tillsammans med rektor, leder arbetet med hur lektionsstrukturen ska se ut. Rektorn säger att det i nuläget inte finns några gemensamma strategier för hur lärarna ska undervisa på grund av varierande erfarenhet hos lärarna men att förstelärarna arbetar med att strukturera upp ett gemensamt arbete. Lärarna ger exempel på att deras pedagogiska diskussioner på personalträffarna har lett till att lärare använder sig av så kallade exittickets, antingen efter varje lektion eller efter en hel arbetsdag. Rektorn säger att hen har en god bild över hur undervisningen ser ut, både genom schemalagd tid för lektionsbesök varje vecka och genom samtal med lärare i personalrum och i korridorerna.

Rektor och lärare säger i intervju att obehöriga lärare går introduktionsutbildning som kommunen anordnar och att de sedan tilldelas en behörig mentor på skolan. De obehöriga lärarna tillhör alltid ett arbetslag där det är uttalat att de ska få handledning och hjälp av sina kollegor, säger rektorn. Rektor säger vidare att obehöriga lärare får kompetensutveckling genom att de deltar på olika utbildningsdagar.

Strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte leder ett samlat och strategiskt jämställdhetsarbete och att rektorn inte undersöker i vilken utsträckning undervisningen ger alla elever, oavsett könstillhörighet samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn, representanter från elevhälsan och lärare uppger i intervju att de arbetar med jämlikhet utifrån HBTQ-frågor eller om man varit kort tid i Sverige, men inte utifrån flickors och pojkars förutsättningar att nå målen.

Skolinspektionen bedömer därför att rektorn behöver utveckla jämställdhetsarbetet vilket beskrivs nedan under avsnittet "Identifierat utvecklingsområde".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp att alla elever oavsett könstillhörighet, har samma förutsättningar att lära och utvecklas. I detta ingår att följa upp vilket innehåll och vilka arbetsformer som undervisningen bedriver utifrån ett könsperspektiv.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Utredningen visar att skillnader i kunskapsresultat inte analyserats och att det saknas en uppföljning av i vad mån undervisningen speglar läroplanens värderingar kring likvärdig utbildning.

Av Skolverkets statistik för läsåret 2017/18 framgår att flickor i årskurs 6 hade högre genomsnittlig betygspoäng än pojkar i samtliga ämnen utom Idrott och hälsa. Skillnaderna är olika stora beroende på ämne och skillnaden är som störst (4 till 5 poäng) i de samhällsorienterande ämnena, historia och bild.

Rektor säger i intervju att de inte utgår från kön utan arbetar med jämställdhet utifrån andra aspekter. Rektorn säger att jämställdhet mellan pojkar och flickor inte är en stor fråga eftersom det inte har funnits något behov av det. Rektor säger att de istället har arbetat med HBTQ-frågor på personalträffar.

Även intervjuade lärare säger att de inte arbetar med jämställdhet utifrån om elever är flickor eller pojkar. Intervjuade lärare ger som exempel på skolans jämställdhetsarbete att de arbetat med HBTQ-frågor på personalkonferenser och att skolan har som mål att bli HBTQ-certifierad. Flera intervjuade lärare säger dock att de tänker på att ge lika talutrymme i klassrummet till både pojkar och flickor. På fråga om de analyserar exempelvis skillnader mellan pojkars och flickors kunskapsresultat säger lärarna att de inte gör det, men att de sett en förbättring när det gäller pojkarnas skrivförmåga när

skolan arbetade enligt STL, Skriva sig Till Lärande. Det var ett arbetssätt som passade pojkarna, säger en lärare.

Representanter från elevhälsan säger att de inte känner till om skolan har något pågående jämställdhetsarbete. De säger att de, innan de började arbeta med en ny mötesstruktur EHM, jämförde kunskapsresultat över tid mellan pojkar och flickor men att de i nuläget inte vet hur det ser ut för pojkar respektive flickor.

Eleverna säger i intervju att de inte pratar om jämställdhet utifrån om man är pojke eller flicka.

Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Det framgår vidare att hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Genom utbildning ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.¹

Enligt läroplanen ska lärarna synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnlig och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Lärarna ska också planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. Vidare ska läraren verka för att eleverna oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag

undervisningen. Rektorn ska organisera utbildningen och undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tydligare följer upp undervisningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Detta arbete bör ta sin utgångspunkt i rektors analys av de stora skillnaderna mellan pojkars och flickors kunskapsresultat och hur dessa kan kopplas till undervisningen.³ Rektor behöver också se till att det som framkommer i uppföljningen påverkar planering och genomförande av undervisningen.⁴ Det kan till exempel handla om att rektor följer upp att de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll, både avseende sakinnehåll och undervisning, visar en bredd av erfarenheter och perspektiv, eller om att följa upp att lärarna aktivt speglar läroplanens värderingar kring jämställdhet i sin undervisning.⁵

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

² Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar.

³ Skolverket (2015) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, Stockholm: Fritzes, s. 30–34.

⁴ Skolverket (2015), s. 35–38.

⁵ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2014) *Utmärkt undervisning: Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*, Stockholm: Natur & Kultur, s. 104–105.

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att undervisningen på flera sätt främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Det framgår att lärarna disponerar lektionerna så att olika uppgifter, aktiviteter och arbetssätt skapar en variation. Utredningen visar att lärarna anpassar undervisningen och uppgifternas svårighetsgrad beroende på hur långt eleverna kommit i sin kunskapsutveckling. Det framgår också att lärarna är medvetna om vikten av stärka elevernas självförtroende och att de har strategier för detta. Slutligen visar granskningen att lärarna använder arbetssätt och metoder för att göra eleverna delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Skolinspektionen vill dock påpeka vikten av att alla lärare tydliggör syfte och mål med valt undervisningsinnehåll och arbetssätt för att på så sätt skapa överblick och sammanhang för eleverna.

Variation och stimulerande undervisning med aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärarna planerar och genomför undervisningen så att det blir en variation och balans av uppgifter, aktiviteter och arbetssätt för eleverna. Samtliga elevgrupper berättar i intervju att de får göra olika saker på lektionerna. Eleverna ger exempel på att de i matematik både får titta på film och räkna i olika böcker. Ibland arbetar de i grupp och ibland själva, säger eleverna. Eleverna säger att de får göra nya och andra uppgifter när de är färdiga med det som står på tavlan. Lärarna bekräftar att de gör olika saker på lektionerna och att de planerar undervisningen så att det ska bli en variation samtidigt som de ska behålla en röd tråd för eleverna. De ger exempel på att de läser med eleverna, låter eleverna arbeta på egen hand, i par eller har temaarbeten. Det är olika hur mycket vi kan variera för eleverna beroende på ålder och vilka grupper det är, säger lärarna. På majoriteten av de observerade lektionerna har eleverna olika arbetsmaterial så som olika läseböcker och stenciler. På två av lektionerna arbetar eleverna med olika arbetsuppgifter beroende på hur långt de har kommit.

Granskningen visar också att lärarna hjälper och leder eleverna framåt i deras kunskapsutveckling. Rektor säger i intervju att det finns många lärare på skolan som vågar prova nya saker och arbetssätt för att ge stimulans för eleverna, vilket bekräftas av lektionsobservationerna. På majoriteten av de observerade lektionerna ställer lärarna vägledande frågor, ger ledtrådar eller hänvisar till instruktioner som är skrivna på tavlan. Lärare kontrollerar att eleverna kommer igång med sitt arbete och att eleverna har förstått vad som ska göras genom att gå runt till eleverna och fråga hur

det går samt för att se hur de arbetar. Lärarna uppmärksammar de elever som inte läser och hjälper dem att komma igång. Vid de tillfällen elever inte arbetar med det de ska eller inte verkar veta vad de ska göra, uppmärksammar lärarna detta och hjälper eleverna.

Eleverna säger att de ibland får vänta länge på att få hjälp av lärarna. Några elever säger att de har en röd eller en grön prick som de ska visa på bänken om de behöver hjälp, medan andra säger att de får vänta och räcka upp handen om de behöver hjälp tills läraren kommer. Lärare säger att den röda och gröna cirkeln på bänkarna är ett sätt att sysselsätta eleverna och få dem att arbeta vidare istället för att vara sysslösa och vänta på hjälp av lärarna.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att det finns en struktur i undervisningen som gör att eleverna vet vad de ska göra även om det inte alltid är tydligt för alla elever varför de ska göra de olika momenten. Lärarna säger att eleverna är väl bekanta med läroplanen och att det är den som styr vad de ska göra i de olika ämnena. De säger att de går igenom vad eleverna behöver göra för att uppnå olika mål varje gång de börjar med ett nytt arbetsområde och att målen står uppskrivna på tavlan i klassrummen. Eleverna säger att lärarna alltid skriver på tavlan med siffror i vilken ordning de ska arbeta med de olika momenten. Eleverna säger att lärarna ofta går igenom vad som ska hända i skolan och att det därför är tydligt vad de ska arbeta med. Eleverna säger vidare att de inte alltid vet varför de ska göra ett visst moment. De säger att på måndagar går lärarna igenom hela veckan, på morgonen går de igenom vad som ska hända under dagen och varje lektion går de igenom vad som ska hända under lektionen. Eleverna ger också exempel på att de har en mapp där de ska lägga saker som de inte är färdiga med. Den mappen arbetar sedan eleverna med om de vid ett annat tillfälle blir färdiga snabbt.

Några elever säger i intervju att lärarna inte berättar varför de ska lära sig olika saker eller varför de ska kunna de olika sakerna de lär sig på lektionerna. De säger att eleverna själva måste förstå varför det är bra att lära sig saker i skolan. Andra elever säger att lärarna går igenom läroplanen när de börjar med ett nytt område. Under samtliga observerade lektioner startar lärarna med en gemensam genomgång av vad som ska göras under lektionerna och på fem av sju lektioner står det även på tavlan vad som ska göras. På majoriteten av lektionerna talar lärarna om vad som ska ske på lektionen och under en lektion pratar läraren om målet och syftet med lektionen. Avslutningarna på lektionerna är korta och under fyra av de observerade lektionerna blir eleverna ombudda att städa undan och sedan antingen först återgå till sin plats

eller direkt lämna klassrummet. Elever säger att det är olika hur lektionerna slutar. Ibland får de reda på vad de ska göra nästa lektion och ibland får de skriva vad de har gjort under lektionen. Lärarna bekräftar att de ibland har exittickets i slutet på lektionerna och att de ibland görs efter en hel arbetsdag.

Självförtroende, motivation, förväntningar

Granskningen visar att det finns en medvetenhet hos lärarna om vikten av att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärarna säger att de ständigt förmedlar att de har höga förväntningar på eleverna, att de visar att de tror på dem och att de förväntar sig resultat och respons tillbaka. De säger att deras arbete med kooperativt lärande är ett sätt för eleverna att hålla motivationen uppe så att de stöttar varandra och inte känner sig ensamma i sitt arbete. Lärarna säger också att de pratar med eleverna om arbete i kommande årskurs och förbereder eleverna på att det inte blir mer av samma moment som de gör nu, utan att svårighetsgraden ökar. Lärarna låter också de elever som behöver mer utmaningar prova arbete från nästa årskurs för att motivera dem att arbeta vidare. Lärarna säger att de planerar arbetet för och tillsammans med eleverna så att det hela tiden ska bli en utmaning för dem samtidigt som eleverna ska känna att de kommer framåt i sitt lärande.

Under samtliga observerade lektioner ger lärarna återkoppling till eleverna, genom att exempelvis bekräfta när de berättar hur de har tänkt, säga att det är "bra tänkt", eller uppmuntra eleverna genom att säga "kom igen".

Några elever säger att lärarna inte gör något för att undervisningen ska kännas rolig medan andra elever ger exempel på att de får lyssna på musik om hur man räknar. Det säger eleverna är positivt och ett sätt som lärarna använder för att eleverna ska tycka att det är roligt. Eleverna säger att det inte är så ofta lärarna ger beröm till eleverna, men att det händer att lärarna säger att de har varit duktiga i matsalen. Några elever säger att de får titta på film när läraren tycker att de har arbetat duktig. De säger också att det hänt att rektorn bjudit på fika när de arbetat bra. Eleverna berättar också om att klassen haft "mysdagar" med roliga aktiviteter när de har arbetat bra på exempelvis ett prov.

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att lärarna anpassar innehåll och har olika arbetssätt beroende på hur långt eleverna har kommit i sin kunskapsutveckling. Lärarna ger exempel på att de arbetar på olika sätt beroende på elevernas olika förmågor. Ett exempel ges med undervisningen i svenska där de arbetar med svenska sagor. Några elever arbetar med begrepp, andra med att läsa sagor och några med att skriva egna sagor. Upplägget är

anpassat för att tillfredsställa elevernas olika behov och variationen ökar längre upp i åldrarna, säger lärarna. Lärare säger att eleverna har individuella mål i elevernas individuella utvecklingsplaner och att de arbetar utifrån de målen ett pass i veckan. De säger också att det händer att eleverna arbetar med mål från en högre årskurs för de elever som behöver mer utmaningar.

Lektionsobservationerna bekräftar att eleverna arbetar på olika sätt och med uppgifter av olika svårighetsgrad. På flertalet lektioner får eleverna under en och samma lektion både läsa och skriva/rita i olika böcker eller på stenciler. Under samtliga observerade lektioner får eleverna olika mycket hjälp beroende på behov. En lärare säger att de placerar eleverna i klassrummet delvis beroende på hur mycket hjälp de behöver eller för att eleverna lätt ska kunna lämna klassrummet.

Eleverna säger att de arbetar med olika läroböcker i flera ämnen. Några elever har svårare böcker och andra har lättare böcker, beroende på hur mycket de kan i de olika ämnena, säger eleverna.

Elevers delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att lärarna låter eleverna reflektera över sitt eget lärande och att lärarna utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Några elever säger att de har en reflektionsbok som de skriver i varje fredag. Där skriver eleverna vad de har gjort i veckan och om de trivs i skolan. De får också svara på frågor om hur de har gått när de till exempel har arbetat i grupp eller i par. Det händer att lärarna sedan tar upp saker som eleverna har skrivit, både enskilt eller i grupp beroende på om det är många som har skrivit samma sak, säger eleverna. Lektionsobservationerna ger exempel på lärare som diskuterar med eleverna och visar att de kan lösa matematiska problem på olika sätt. Eleverna har klassråd, elevråd och matråd som är återkommande med möten varje månad. Lärare bekräftar att de i flera årskurser har veckovisa reflektionsfrågor, både tre återkommande frågor om lärande och om lektionerna samt tre varierande frågor om andra ämnen som är aktuella för just den klassen eller den veckan. En lärare ger exempel på att hen tar fram goda exempel och låter elever visa andra elever hur de arbetat eller tänkt när något gett ett bra resultat. Några elever får spela in sina reflektioner muntligt om de har svårt för att skriva och tillsammans med fotografier läggs det upp på skolans digitala lärplattform. Lärare ger också exempel på att de arbetar med reflektioner i skolans digitala plattform där de använder lärandematriser med självskattning. En lärare ger exempel på att det händer att de även reflekterar genom att eleverna skriver "two stars and a wish".

Elever säger i intervju att de får säga vad de tycker om undervisningen med hjälp av enkäter inför utvecklingssamtal. Några elever säger att de inte får välja hur de vill

arbeta eller välja område medan andra elever säger att de får välja innehåll, hur de vill arbeta och hur de vill redovisa samt om de vill arbeta i par eller i grupp. Lärarna ger exempel på att de utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna genom de veckovisa reflektionsfrågorna som eleverna får besvara i reflektionsboken samt att de utvärderar lektionerna genom att eleverna skriver exittickets innan de lämnar klassrummet. Lärarna säger också att de diskuterar med eleverna om upplägg på undervisningen när de ska starta ett nytt område. En lärare ger exempel på att de har arbetat med ett tema kring en författare där eleverna fick komma med förslag om hur de ville arbeta och redovisa. Lektionsobservationerna bekräftar att eleverna utvärderar undervisningen via exit-tickets och att lärarna pratar om olika lärstrategier med eleverna. På två av lektionerna fyller eleverna i en utvärdering av vad som har gjorts på lektionerna och hur det har gått. På en lektion går läraren runt till eleverna och ber dem skriva på tavlan under rubriken exit-tickets vad de har lärt sig under lektionen och hur det har gått.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att skolans personal aktivt och gemensamt arbetar för att skapa trygghet och studiero.

Utredningen visar att elevernas upplevelse av trygghet och studiero följs upp regelbundet och att förbättringsåtgärder vidtas.

Skolans arbete med studiero

Granskningen visar att Lärare säger i intervju att de medvetet arbetar med flexibla klassrum för att öka studieron på lektionerna. Lärarna ger exempel på att det innebär att eleverna får lämna klassrummet med en lärare och att de kan arbeta på andra delar av skolan. Lärare uppger också att varje klass har tillgång till flera klassrum för att kunna dela upp eleverna i mindre grupper. Rektor bekräftar i inskickat material att de arbetat och förändrat lärmiljön för eleverna för att öka studieron. Rektorn ger

exempel på att de har möblerat om klassrummen och köpt in olika möbler så som bänkcylkar, ståbord och pallar till eleverna.

Representanter från elevhälsan säger att studieron har förbättrats sedan de började arbeta med en ny modell för elevhälsomöten. Nu tas frågor upp på gruppnivå, däribland frågor om studiero för olika klasser, säger representanter för elevhälsan.

Rektorn säger i intervju att hen har identifierat att det ser olika ut i olika klassrum när det gäller studieron. Hen uppger att de har elever som blir otrygga och därmed stökiga vid förändringar. Därför arbetar lärarna med att förbereda eleverna på vad som ska hända och har ett gemensamt arbete med tydliga strukturer för att bidra till studiero. Rektor och lärare uppger att de årligen genomför Skolinspektionens enkäter om trygghet och studiero och att de har tydliga ordningsregler som är kopplade till studiero. Dessa är uppsatta i klassrummen och i ute skolan och påtalas i undervisningen, säger rektorn.

Eleverna säger att lärarna ringer i en klocka när det ska vara tyst och att det har en bra effekt för arbetsron. Eleverna säger att lärarna brukar prata om arbetsro och att det då blir tyst i klassrummet. På de observerade lektionerna har elever har hörselkåpor på sig när de läser och en elev har en skärmvägg runt sin plats. Några elever lämnar klassrummet med en annan pedagog. När några elever är högljudda runt ett skåp när de ska ta ut sitt material uppmärksammar lärarna det och ber eleverna att gå till sina platser. De gånger det blir något högre ljudnivå i klassrummet hyschar lärarna eleverna och säger till eleverna att gå till sina platser och läsa i läsläxa.

Skolans arbete för trygghet

Granskningen visar att skolans personal arbetar medvetet för att skapa trygghet för eleverna. Samtliga intervjuade elever säger att de känner sig trygga på skolan. Av Skolinspektionens enkät som elever i årskurs 5 genomförde våren 2017 framgår att 91 procent av skolans svarande elever svarar att de känner sig trygga i skolan. Eleverna säger att det finns vuxna de kan gå till om det skulle hända att de inte känner sig trygga. Eleverna säger också att de fått svara på enkäter flera gånger om trygghet och på frågor kring hur de upplever tryggheten på rasterna. De säger att det finns rastvakter ute på rasterna och att det finns rastaktiviteter som de kan delta på. Samtliga intervjuade elever säger att de känner till skolans ordningsregler och att eleverna har varit med och bestämt vilka regler som ska gälla. De säger att det finns klassregler, skolregler och fritidsregler. De säger också att lärarna tar tag i eventuella situationer som skulle kunna uppstå om en elev inte följer ordningsreglerna. Eleverna säger att skolsköterskan pratat om och visat dem resultaten av trygghetsenkäten ute i klasserna.

Lärarna bekräftar att de gör trygghetsenkäter varje år och att skolsköterskan genomför en enkät med eleverna om trygghet och trivsel inför hälsosamtalen med varje elev. Lärarna säger att det är ett öppet samtalsklimat på skolan och i klasserna. Lärarna säger att de utvärderar elevernas upplevelser av trygghet efter de årliga enkäterna och säger att eleverna kommer till dem om något har hänt. Lärarna säger att de är bra på att hantera eventuella konflikter gemensamt.

Representanter för elevhälsan och några lärare säger att de identifierat behov av att vara fler personal i vissa grupper för att säkra tryggheten för andra elever. En lärare säger att det inte är tryggt för alla elever i en klass. Rektorn säger att tryggheten för eleverna på skolan varierar men att de arbetar medvetet med strukturer för att öka tryggheten. Som exempel nämner rektorn att eleverna svarar på Skolinspektionens enkät och att personalen diskuterar resultaten från denna. Att de pratar om trygghet med elevrådet där representanter från varje klass närvarar, att de gör trygghetsvandringar med eleverna och att rektorn har tillsatt en trygghetsgrupp. Trygghetsgruppen tar hand om eventuella akuta åtgärder, men arbetar också förebyggande, exempelvis genom ett samarbete mellan årskurs sex och förskoleklassen, säger rektorn. Rektor uppger i inskickat material att det tidigare kamratstödjarteamet har sammanställt resultaten från elevernas trygghetsvandringar och att de arbetat tillsammans med rastvärdarna för att motverka otrygga platser på skolan. Rektorn uppger också att hen schemalagt rasterna för att det skulle bli tryggare på rasterna för de olika klasserna.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektor analyserar skillnader i omdömen och betyg i olika ämnen och kurser. Utredningen visar att detta arbete görs tillsammans med lärarna på skolan. Granskningen visar vidare att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att göra

likvärdiga bedömningar och att rektorn ger lärare förutsättningar att gemensamt kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Rektorn analyserar eventuella skillnader i omdömen och betyg och diskuterar dessa med lärarna. Lärare säger i intervju att rektor får rapporter via skolans digitala lärplattform utifrån de resultat som lärarna rapporterar, vilket även bekräftas av rektorn i intervju. Dessa rapporter sammanställer rektorn och delger lärarna under personalkonferenser. Sammanställningen visar eventuella skillnader gällande betygsresultat mellan olika elevgrupper, men också mellan olika ämnen och årskurser över tid. Lärarna säger att de har pedagogiska diskussioner kring resultaten såväl i skolans digitala plattform som på personalmötena. Rektor uppger i inskickat material att hen har identifierat vissa skillnader mellan lärare när det gäller arbete med bedömning och arbete i skolans digitala plattform. Därför har rektorn beslutat om utbildningsinsatser för likvärdig bedömning, vilket bekräftas av lärarna i intervju. Rektor säger i intervju att den analys av kunskapsresultat som gjorts visar att resultaten på nationella prov och slutbetyg stämmer väl överens.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn ger förutsättningar för lärare att samverka kring bedömning och betyg. Lärare säger i intervju att de har tittat på resultaten på nationella prov i matematik och svenska i hela skolområdet sedan tre år tillbaka, vilket har resulterat i att de startat ett gemensamt arbete kring betyg och bedömning. Lärare ger exempel på att de träffar andra lärare med samma ämnesbehörighet två gånger per termin och att de då samedömer elevernas prov och arbetsuppgifter, vilket bekräftas av rektor i intervju. Rektor säger att lärarna samedömer tillsammans med andra lärare inom deras skolområden och att lärarna då byter prov och bedömer varandras elever. Lärare ger också exempel på att de träffas mellan närliggande årskurser på skolan för att diskutera och ge olika tips och råd inför att omdömen ska skrivas. Lärare säger vidare att rektorn bjudit in föreläsare som fortbildat lärarna om likvärdig bedömning samt att rektorn köpt in litteratur kring ämnet och strukturerat upp hur den ska läsas. Rektor säger att lärarna använder sig av Skolverkets matriser vid bedömning men också att de har köpt in och använder sig av andra matriser. Rektor uppger i inskickat material att de lärare som deltagit i utbildning om STL, Skivande sig Till Lärande, nu utbildar sina kollegor kring detta. Där ingår utbildning kring bedömning som lärare gör, men också utbildning kring kamratbedömning, uppger rektorn.

Eleverna säger i intervju att de bedöms på allt de gör på lektionerna och inte bara på prov och inlämningar. De säger att deras resultat står i skolans digitala plattform och att lärarna pratar med eleverna om hur de går för dem. Både lärare och rektor bekräftar att lärarna använder flera olika metoder för sina bedömningar. Lärare säger

att eleverna redovisar betygsgrundande arbete på flera olika sätt så som muntligt, pararbete, skriftliga inlämningar och enskilt arbete. Rektor säger att hen känner till att lärarna har ett brett underlag för bedömning och betygsättning bland annat genom samtal med lärarna.

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Inger Börjesson

X Carolin Backlund

Föredragande
Signerat av: Carolin Backlund

I handläggningen av ärendet har även utredare Fredrik Holmqvist och Andrés Brink medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 7 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 1 gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 20 och den 21 november 2018. Besöket genomfördes av utredare Carolin Backlund och Fredrik Holmqvist.

Töråsskolan i Gislaveds kommun har vid tiden för granskningen 178 elever i förskoleklass till årskurs 6. Skolledningen består av rektor. Andelen legitimerade lärare är enligt Skolverkets statistik för år 2018 60,8 procent. Inför Skolinspektionens granskning uppger rektorn att av de 18 lärare som undervisar i årskurs 1 till 6 saknar 7 lärarlegitimation.